

Kulttuuri | Teatteriarvostelu

Homo Secundus -esitys Teatteri Telakassa eheyttää sillä lämmöllä, jolla sadut kerrotaan

Kolmen teatterin yhteistyönä syntynyt esitys on helposti vastaanotettavaa teatteria suurista yhteiskunnallisista kysymyksistä.

Homo Secundusin ytimessä on ihmiskuvan kritiikki. Kuvassa Marja Myllylä ja Tanjalotta Räikkä. (KUVA: TEEMU MÄKI / TEATTERI TELAKKA)

[Maria Säkö](#)

Julkaistu: 29.9.2019 12:38

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006255244.html>

Teatteri

Homo Secundus – Sekundaihminen. Kantaesitys Teatteri Telakalla. Teatteri Telakan, Tanssiteatteri Minimän ja Tanssiteatteri Tsuumin yhteistuotanto. Käsikirjoitus Miko Kivinen ja Teemu Mäki, Ohjaus Teemu Mäki, käsikirjoitus Miko Kivinen ja Teemu Mäki, koreografia Riikka Puumalainen, lavastus Mirkka Nyrhinen, Nadja Räikkä, Perttu Sinervo, Teemu Mäki, puvustus Mirkka Nyrhinen, valosuunnittelu Nadja Räikkä, äänisuunnittelu Antti Puumalainen, musiikki Kuolio, Puumalainen, videot Teemu Mäki, YLE Uutiset. Näyttämöllä Miko Kivinen, Salla Korja-Paloniemi, Marja Myllylä, Riikka Puumalainen ja Tanjalotta Räikkä.

★★★★

KOLMEN teatterin yhteistyönä syntynyt *Homo Secundus – Sekundaihminen* on ennen kaikkea helposti vastaanotettavaa teatteria valtavan kokoisista yhteiskunnallisista kysymyksistä. **Teemu Mäen** ja **Miko Kivisen** käsikirjoittama *Homo Secundus* kahmii sisäänsä ilmastonmuutoksesta, massasukupuutosta, joukkotyöttömyydestä ja rikkaimman prosenttien mielivallasta kärsivän maailman.

Ytimessä on kuitenkin ihmiskuvan kritiikki. Ja, ehkä vieläkin tärkeämpänä, kysymys ihmiskuvasta, nykypäivän kansasta ja marxilaisuudesta. Onneksi esitys on hauska, revittelevä ja täynnä tunteita. Siitä ei ole yksioikoiseksi julistukseksi, mutta se vakuuttaa yhteiskunnallisesti aktiivisten ihmisten itsetutkiskeluna.

Homo Secundus on sekä selkeä tarina että tanssiesitys, Kuolio-nimisen performanssiahmon konsertti, installaatio ja vaikuttavaa videotaidetta. Se tuntuu jatkavan ja jalostavan joitain Mäen ohjaamien Koivuryhmän esitysten, etenkin *Sinusta tulee koivun* ja *Jouluevankeliumin*, henkeä.

Telakan intiimissä tilassa Mäen vähän liiankin staattisen, ideoita ja asioita keräilevän ja kierrättävän ohjauksen kuvat, tilanteet ja tilat, joiden kanssa yleisö voi ikään kuin oleilla, pääsevät oikeuksiinsa.

TARINASSA muotisunnittelijana Piia (**Tanjalotta Räikkä**) tapaa työttömän Nikon (**Miko Kivinen**) ja haluaa stailata tästä huippumallin. Molemmipuolinen ihastus johtaa tragediaan.

Niko ja hänen pyörätuoliin sidottu sisarveljensä, kantaaottavia rap-tekstejä sorvaava Karla-Kalle (Marx) (**Salla Korja-Paloniemi**) edustavat työväenluokkaa, jolle kukaan ei keksi mitään työtä. Putoamista pelkäävää,

natsistuvaa keskiluokkaa edustavat Nikoa vainoavat Vänni (**Marja Myllylä**) ja Piian aviomies Pässä (**Riikka Puumalainen**).

Tarinaa asettuvat kommentoimaan erilaiset näyttämölle rakentuvat yhteisöt. On uutta ihmistä eri tavoin muotoilevat joukkokohtaukset sekä kohtaukset, joissa uskotaan rakkauden voimaan. Hopeisessa puvussa esiintyvän Miko Kivisen Kuolion tapa venytellä sallittua maskuliinisuutta tuo esiin jotain hyvin olennaista siitä muutosprosessista, jota tarina kuvaa.

ESITYS on muutenkin queer. Tanjalotta Räikkä rakentaa olemukseensa vahvan traagisen kaaren. Videot ovat taitavia ja osumatarkkoja, kuten **Wille Rydmanin** kasvojen ilmeiden ja puheen välinen epäsynkka hänen luennoissaan kapitalismista. **Mirkka Nyrhisen** puvut yhdistelevät kansanperinnettä, eläinsatuja ja kertovat omaa tarinalinjaansa kudelmassa.

Riikka Puumalaisen koreografioissa liikekieli ammentaa nykysuomalaisten liikkeistä, vartaloista ja kehoihanteista sekä niiden vastakohtista.

Nyt ei osoitella sormella etnonationalisteja vaan kokeillaan, mitä voisi olla sellainen kansantaide, joka ei saa voimaansa sulkeutumisesta vaan kapinasta. Alepan muovipussimuotiin puetussa kansantanssiryhmässä on flamencoryhmämäistä voimaa. Tanssiteatterit Tsuumi ja Minimi jatkavat kansanmusiikin ja -tanssin sekä nationalismien suhteen pohtimista.

Samalla esitys koettelee yhteiskunnallisen taiteen voimaa. Miten siinä voisi olla radikaalia voimaa? **Bertolt Brechtin** ajattelukin tuntuu voimattomalta maailmassa, jossa esimerkiksi kieli on läpikotaisin politisoitunutta ja eriarvoistavaa.

esityksen sanaleikki – homo secundus tarkoittaa sekä huonolaatuista että uutta, seuraavaksi tulevaa ihmistä – ei ole aivan viaton pila vaan pyrkii horjuttamaan koko sitä tapaa, miten kieli meitä käyttää ja millaisia hierarkioita se luo.

Homo Secunduksen ehdoton vahvuus on yhteistyö, joka laajenee tematiikasta ikäjakaumaan sekä erilaisiin ruumiisiin. *Homo Secunduksen* utopian voi nähdä myös yhtenäistävänä satuna ihmisestä. Rakkaus ei kuulu vain hyvälle tai huonoille ihmisille vaan kaihtaa lokerot. Se eheyttää sillä lämmöllä, jolla elävät ihmiset meille sadun kertovat.

Homo Secundus – Sekundaihminen vieraillee Espoon kaupunginteatterissa 23.10.–25.10.

Miko Kivinen, Salla Korja-Paloniemi, Tanjalotta Räikkä, Riikka Puumalainen ja Marja Myllylä Homo Secundusin tanssikohtauksessa. (KUVA: TEEMU MÄKI / TEATTERI TELAKKA)